

Tothom tira per viure

Què vas a jeure prest?, li demana Francisca al meu fill, que està mort de son, i es queda en blanc. No sap què li diuen. Què vol dir aquella dona de cabells blancs i parlar dolç que, quan no l'entén passa al castellà?

Què te'n vas a dormir prompte?, és això que vol dir. I ell somriu.

Quan li explica que té hàsters a casa, la dona li pregunta si els té a lloure o tancats en una gàbia. Jo sento per primer cop "a lloure" com Carles Ribba traduïa a l'Odissea d'Homer. I m'emociono. Aquella dona parla un català pur i clàssic però quan intento anotar els mots: *me* o *xotet*, per *correr*, *abeier* per *eixam*, m'adono que les paraules van lligades indèstriablement a les persones. Sols són buides. Aquella dona té una saviesa assolada que només dóna l'edat i l'experiència. "N'Etoo té el geni curt", diu perquè el davanter negre del Mallorca sempre s'enfada.

La manera de xerrar dels mallorquins sembla incomprendible: ràpid i amb una entonació pecu-

liar. Les poques relacions culturals i personals entre mallorquins i catalans de la Terra Ferma fan que la primera volta tot pareixi molt rar. I tot d'una ho entens quasi tot: ses paraules i sa cuina. Ses panades són un pastís de carn que parla del seu caràcter: pareixen estopencs i farinosos per fora i són melosos per dins. Els preguntem si l'illa els modifica el caràcter i no ho saben dir: mai no han viscut enlloc que no sigui una illa de les Balears. "Som de mal remenar", diuen. Fan de sa casa una illa i s'hi arreceren.

A s'horabaixa –la tarda– anem a veure un partit del Mallorca Club de Futbol. Riuades de gent cap a l'estadi de Son Moix. La grada, sota el sol, és un munt de piquets rojos. Gorres i camises vermelles. Els mallorquins són calmats, diu el tòpic, i és cert. Tinc un al·lot (un noieta, que diríem nosaltres) que es mira el partit amb una calma tranquil·la. No crida mai, no s'escarrassa ni a penes mostra el nerviosisme dels compassos del joc. Només la colònia argentina, que forma una penya renouera, canta himnes i toca el bombo al seu aire, amb un ritme del tot diferent dels illencs.

Els mallorquins no insulten gaire ni criden gens, llevat de quan Samuel Etoo fa gols. Comprenen que allò que es disputa a la gespa és un joc i que mai no seran un equip dels grans. Veig un jugador atlètic que es diu Riera, juga de lateral, és de Manacor, com Miquel Àngel Nadal. "És un bon jugador, de seguida fitxarà pel Barça o el Madrid", em diu resignat el meu company mallorquí.

I en acabar el partit, la multitud surt de l'estadi i tinc la impressió que la societat mallorquina viu satisfeta i contenta. Rumio: els mallorquins veuen les coses tal com són, amb una punta de resignació satisfeta. No com haurien de ser –amb aquella rabior típica dels catalans, que mai no acabem d'estar contents de res. Ni del nostre present ni de la nostra història. El Mallorca ha empatat el partit però estan contents com unes pasqües. "Tothom tira per viure", és el que ens diu amable una nina –el que en diríem una xica– que té una botiga d'articles de pell a Port de Sòller. És la sentència que se'm queda gravada al cap: "Tothom tira per viure".